

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Geluk voor Rotterdam?! lijsttrekker Geluk wil het imago van Rotterdam oppoetsen door sluiting van coffeeshops

Dijkhuizen, T.

Citation

Dijkhuizen, T. (2006). Geluk voor Rotterdam?!: lijsttrekker Geluk wil het imago van Rotterdam oppoetsen door sluiting van coffeeshops. *Bestuurskundige Berichten*, 21(1), 6-8. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3211431>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3211431>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Geluk voor Rotterdam?!

Lijsttrekker Geluk wil het imago van Rotterdam oppoetsen door sluiting van coffeeshops

door Tom Dijkhuizen

Het CDA heeft voor de komende gemeenteraadsverkiezingen een masterplan opgesteld om Rotterdam gezinsvriendelijker te maken. Een dergelijk masterplan was ook wenselijk, want sinds de jaren zeventig is het eerder regel dan uitzondering dat gezinnen de stad verlaten voor één van de randgemeenten. Uit statistieken is gebleken dat drie keer zoveel gezinnen de stad verlaten dan het aantal die zich in Rotterdam vestigen. (<http://www.kiesgeluk.nl/>)

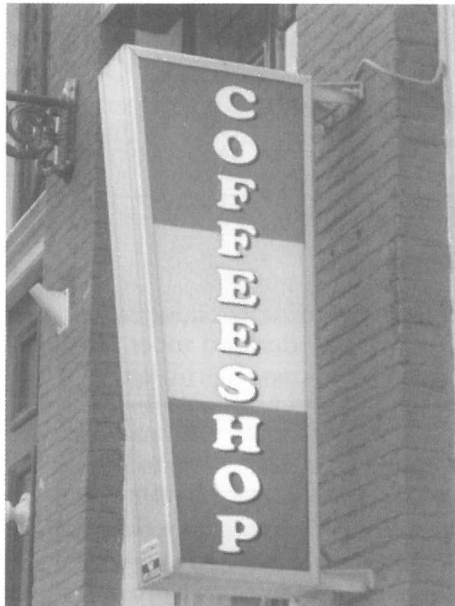
Het CDA heeft voor de komende gemeenteverkiezingen een masterplan opgesteld om Rotterdam gezinsvriendelijker te maken. Een dergelijk masterplan was ook wenselijk, want sinds de jaren zeventig is het eerder regel dan uitzondering dat gezinnen de stad verlaten voor één van de randgemeenten. Uit statistieken is gebleken dat drie keer zoveel gezinnen de stad verlaten dan het aantal die zich in Rotterdam vestigen.

(<http://www.kiesgeluk.nl/>)

Een voor gezinnen aantrekkelijk Rotterdam is volgens huidig wethouder onderwijs en integratie én lijsttrekker voor de komende verkiezingen, Leonard Geluk, een Rotterdam zonder coffeeshops. Het voorstel van het CDA zou op korte termijn het einde betekenen van zestig van 63 Rotterdamse blowgelegenheden waarna later ook de laatste drie in het havengebied ook gesloten kunnen worden. De te sluiten coffeeshops zijn niet willekeurig gekozen. Ze zijn gekozen vanwege hun ligging, namelijk in de nabijheid van of zelfs naast een school. Op deze manier wil het CDA de schooluitval onder jongeren in Rotterdam gaan beperken. "Ons softdrugsbeleid heeft gefaald," zegt wethouder Geluk. "Vijf procent van de Rotterdamse jongeren is verslaafd en blowt elke dag. Dit is de belangrijkste oorzaak van hoge schooluitval: het leidt tot desinteresse en afwezigheid." Verweven met het probleem van schooluitval is de verdenking dat coffeeshops de softdrugs verkopen aan minderjarigen, wat wettelijk verboden is. Ten slotte meent het CDA dat de coffeeshops ook overlast voor omwonenden veroorzaken. Er lijken dus genoeg legitieme redenen te zijn om de coffeeshops te sluiten (Het Algemeen Dagblad, 2005).

In dit artikel zal het huidige beleid worden geëvalueerd door het af te zetten tegen het mogelijk toekomstig beleid, zoals dat geopperd door het CDA. Deze evaluatie is echter niet alleen gericht op het al dan niet behalen van de voorgestane 'objectives' van het beleid, maar kijkt ook naar de normatieve

overwegingen die van belang zijn bij het vormen van beleid. Hiermee wordt voor deze analyse bedoeld dat men moet afwegen of het bestaande beleid dat gericht is op een minderheid, namelijk de coffeeshophouders en hun cliëntèle, waarde toevoegt of juist nadelige consequenties met zich meebrengt voor de gehele samenleving. Daarbij zal bekeken worden of sluiting van de coffeeshops positieve of negatieve veranderingen met zich meebrengt ten opzichte van het huidige beleid.

Sluiten of openhouden?

In deze analyse zal gebruikt worden van enerzijds een 'first-order'-evaluatie aan de hand van verifiërend onderzoek (Fischer, 1995:18). Hierbij zal er gekeken worden naar de hedendaagse effecten die het huidige softdrugsbeleid heeft op de gezondheid van de gebruikers. Hierna zal worden gekeken of er veranderingen optreden in de gezondheid wanneer men overgaat tot sluiting van de coffeeshops in Rotterdam. Een onderzoeksmethode om het bestaande beleid en mogelijk

toekomstig beleid te evalueren is een risico-batenanalyse. Anderzijds zal er sprake zijn van een 'second-order'-evaluatie (Fischer, 1995:18). Er zal onderzocht worden of er daadwerkelijk sprake kan zijn van een rechtvaardiging van het bestaande softdrugsbeleid tegenover de samenleving. Hierbij zal gekeken worden of het bestaande beleid nadelige consequenties met zich meebrengt voor de rest van de samenleving. Ook zal getracht worden te ontdekken of deze consequenties zullen veranderen bij een eventueel sluiten van de coffeeshops.

Evaluatie op basis van verificatie

Allereerst zal het bestaande beleid geëvalueerd worden aan op basis van effecten op de gezondheid van de gebruikers van softdrugs. Hierna zal worden bekeken of er mogelijk veranderingen op zouden treden van de gezondheid doordat deze gebruikers door de sluiting van coffeeshops aan andere gevaren bloot komen te staan.

Op het gebied van de gezondheid van de gebruikers gaat het

om de kwaliteit van de softdrugs. Dit heeft alles te maken met het werkzame bestanddeel van cannabis, namelijk THC (delta-9-tetrahydrocannabinol). THC vermindert het concentratievermogen, het reactievermogen en het korte termijn geheugen. Bij een te hoge concentratie, wat ontstaat door een verhoging van de temperatuur tijdens het kweken, kan de softdrugs het effect krijgen van harddrugs en kan het heftige psychische (angst, paniek en neerslachtigheid) en lichamelijk klachten (duizeligheid, misselijkheid) veroorzaken.

(<http://www.hulp.gids.nl/>).

De lokale overheid heeft op dit moment de bevoegdheden om bij overlast of op basis van een redelijk vermoeden dat er zich criminele activiteiten afspelen in de coffeeshops, deze

"Het fenomeen coffeeshop is niet te handhaven wanneer duidelijk wordt dat de coffeeshophouders softdrugs verkopen aan minderjarige scholieren."

coffeeshops te sluiten en de vergunning in te trekken. De coffeeshophouder weet dat hij zich aan bepaalde regels heeft te houden en deze hebben ook betrekking op de kwaliteit van de softdrugs. De THC-waarde van cannabis mag namelijk niet te hoog zijn. Het is dus van belang dat de coffeeshophouder zich aan de regels houdt en dus de kwaliteit in de gaten houdt, omdat anders de gemeente zijn vergunning in kan trekken.

Wanneer de coffeeshops worden gesloten is het nog maar de vraag wat er zal gaan gebeuren met de kwaliteit van de dan aangeboden softdrugs. Een criminele organisatie zal vooral gericht zijn op het snel geld verdienen door de verkoop van de softdrugs. De productie zal daardoor ook opgeschroefd worden om in het gat te springen dat ontstaat door de sluiting van de coffeeshops. De vergroting van de productie zal waarschijnlijk gepaard gaan met verhoging van de temperatuur om het kweekproces te versnellen. Het is juist deze verhoging van het teeltklimaat die het THC-gehalte in de cannabis doet stijgen en daardoor zal de concentratie dusdanig toe kunnen nemen dat het een gevaar oplevert voor de gezondheid van gebruikers. Dit is misschien wat hypothetisch gesteld, maar er kan in ieder geval wel geconcludeerd worden dat behoud van de kwaliteit wat minder van belang zal zijn bij criminele organisaties dan bij legale coffeeshophouders.

Daarnaast heeft onderzoek ook laten zien dat de coffeeshops een soort socialiserend effect hebben. Doordat de gebruikers nu onder elkaar zijn in een ruimte waar geen harddrugs wordt gebruikt, is er een soort drempel opgeworpen voor het gebruik van harddrugs. Wanneer men wat meer in aanraking zal

komen met harddrugs door bijvoorbeeld straatdealers, zal deze drempel beduidend lager liggen (Griffith, 2005). Daar harddrugs wel schadelijk zijn voor de gezondheid van de gebruikers, is de gezondheid er dus bij gebaat dat de drempel voor het gebruik van harddrugs zo hoog mogelijk wordt gehouden. Hierdoor lijkt het verstandig om juist de coffeeshops open te houden en zo te voorkomen dat gebruikers van softdrugs ook met harddrugs in aanraking komen en daarmee hun gezondheid op het spel zetten.

Evaluatie aan de hand van 'vindication' (maatschappelijke rechtvaardiging)

Bij 'vindication' is het de vraag of de beleidsmaatregel gericht op een kleine minderheid in de samenleving positieve of negatieve effect heeft of waarde toevoegt aan de rest van de samenleving (Fischer, 1995:112, 113).

Op dit moment is het beleid erop gericht om via legale verkoop het voor de gebruikers mogelijk te maken om op een legale manier aan de softdrugs te komen. Om het overlast te beperken zijn de coffeeshops in het leven geroepen om zo de overlast van het gebruik (bijvoorbeeld de penetrante geur) te beperken tot een bepaalde plek. Het huidige beleid heeft dus op zichzelf een positief effect. De gebruikers kunnen legaal aan kwalitatief goede softdrugs komen en het ter plekke gebruiken zodat de samenleving er niet veel last van ondervindt.

Het probleem is echter dat men in Rotterdam wel maatschappelijke overlast van de coffeeshops ondervindt. Volgens Leonard Geluk de positionering van de coffeeshops

in de buurt van scholen dé oorzaak van een toenemende schooluitval. Daarnaast is het fenomeen coffeeshop niet te handhaven wanneer duidelijk wordt dat de coffeeshophouders daadwerkelijk softdrugs verkopen aan deze minderjarige scholieren. Het bestaande beleid heeft uiteraard ook gevolgen voor de omwonenden van een coffeeshop. Ze moeten omgaan met een voortdurend penetrante geur in de omgeving van hun huis en het is goed mogelijk dat in bepaalde wijken verloedering op kan treden na de intrede van een coffeeshop door de randverschijnselen als kleine criminaliteit en ordeverstoring.

Deze nadelen van het bestaande beleid klinken zeer aannemelijk en kunnen dus ook aanzet geven tot sluiting van de coffeeshops. Het is echter de vraag of sluiting van de coffeeshops zal leiden tot een verdwijning van de overlast. De legale verkoop zal ophouden te bestaan en de verkoop van de softdrugs zal weer in de 'underground' belanden, buiten het gezichtsveld van de ordehandhavers. Dit zal leiden tot de eerder genoemde randverschijnselen.

Daarnaast hebben de gebruikers geen plaats meer om de softdrugs te gebruiken. Men kan er dan redelijkerwijs vanuit gaan dat de softdrugs weer vaker in openbare plaatsen gebruikt zullen worden. Uiteraard is dit te ondervangen door een strengere 'blowverbod' op openbare plaatsen, maar de desbetreffende personen hebben al duidelijk aangegeven dat

Campagneposter CDA Gemeenteraadsverkiezingen 2006

er te weinig politie en rechters op de been te krijgen zijn om zo'n 'blowverbod' uit te kunnen voeren (De Tweede Kamer, 2005). Er zal dus ook op het gebied van de verloedering eerder sprake zijn van een toename dan een afname.

Conclusie en aanbeveling

Uit de bovenstaande bevindingen kan de conclusie worden getrokken dat het sluiten van de coffeeshops niet bevorderlijk is voor de gezondheid van de gebruiker. Het is goed mogelijk dat de kwaliteit van de cannabis sterk zal afnemen zodat het een gevaar voor de gezondheid van de gebruiker kan vormen. Daarnaast zal de sluiting van de coffeeshops ertoe kunnen leiden dat de gebruikers van softdrugs makkelijker in aanraking komen met harddrugs door het contact met de 'straatdealer'. Dit contact zou kunnen leiden tot sneller gebruik van harddrugs en dat heeft ook schadelijke gevolgen voor de gezondheid van de gebruiker.

Daarnaast kan worden geconcludeerd dat de randverschijnselen van legale verkoop van softdrugs via coffeeshops eerder zullen toenemen dan afnemen wanneer de verkoop weer in het criminele circuit beland. Daarnaast zal het ontbreken van een bepaalde ruimte om de softdrugs te kunnen gebruiken, leiden tot een verhoging van het gebruik in de openbare ruimte. De verloedering op straat zal daardoor dus ook eerder toenemen.

"Men zou er verstandig aan doen om eens op gesprek te gaan bij de heer Leers, burgemeester van Maastricht, en met hem te praten over de zogenaamde 'wietboulevards'."

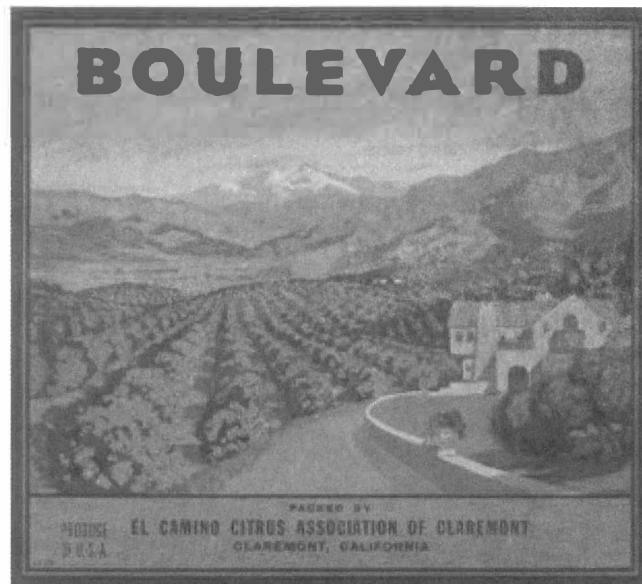
Op basis van bovenstaande conclusies zou je de aanbeveling kunnen doen dat het eerder wenselijk is om het huidige beleid te handhaven. Het probleem voor deze aanbeveling is het argument dat de positionering van de coffeeshops zou leiden tot schooluitval. Zoals het ook niet wenselijk is om gebruikers van softdrugs in contact te laten komen met harddrugs, is het ook niet wenselijk scholieren in contact te laten komen met de softdrugs. Hoewel het te betwisten valt dat het daadwerkelijk de coffeeshops zijn die de softdrugs verschaffen, is het waarschijnlijk verstandiger de afstand tussen de school en

de coffeeshop te vergroten.

Er kan dus gesteld worden dat er één correcte aanbeveling gedaan kan worden. Het CDA dient af te stappen van het idee dat het simpelweg sluiten van coffeeshops de oplossing is van het probleem. De sluiting kan namelijk zelfs de huidige situatie verslechteren. De gezondheid van de gebruikers (het microniveau van het beleid) kan op het spel gezet worden en de maatschappelijke verloedering zal wanneer de verkoop

van softdrugs in het criminele circuit beland eerder toenemen dan afnemen (het macroniveau van het beleid).

Men zou er dus verstandig aan doen omeens op gesprek te gaan bij de heer Leers, burgemeester van Maastricht, en met hem te praten over de zogenaamde 'wietboulevards'. Zo wordt de afstand tussen school en coffeeshop toch vergroot en kan de heer Geluk de schooluitval in zijn stad aanpakken zonder de onbedoelde effecten die op zouden treden bij algehele sluiting van de coffeeshops in zijn stad.

Zijn 'wietboulevards' een oplossing?

Geraadpleegde literatuur:

- Fischer, F. (1995), *Evaluating Public policy*, United States of America: Wadsworth Group.
- Het Algemeen Dagblad (2005), 'Geluk wil softdrugsverkoop verbannen naar havengebied', 16 december.
- De Tweede Kamer (2005), *blowverbod moet verloedering op straat tegengaan* op <http://www.nos.nl/nosjournaal/artikelen/2005/11/30/index.htm>
- CDA (2005), 'Coffeeshops de woonwijken uit' op <http://www.kiesgeluk.nl/?p=wl&wl=1&g=7&Y=2005&m=12>
- Hulpgids.nl (2003) 'Cannabis (hasj, marihuana, weed, wiet)' te vinden op <http://www.hulpgids.nl/ziektebeelden/verslaving/cannabis.htm>
- Griffith L.J. (2005), *Standpunt drugsbeleid*: http://www.vvd.nl/standpunten/p_standpunt.asp?id=103&ItemID=813&StandPunt=Drugsbeleid&Ref=

Nieuwe Rijn 19
2312 JC Leiden
tel. 071-5135370